

IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”

Medicamentele pacientului: control, siguranță și responsabilitate

Babcinețchi Victoria, medic specialist farmacolog clinician,

IMSP SCR „Timofei Moșneaga”

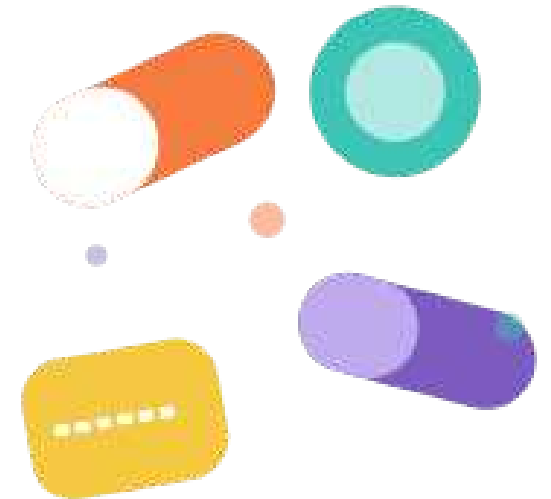
Medicația

Cea mai frecventă formă de intervenție medicală

Medicația reprezintă cel mai utilizat tip de intervenție în sistemul de îngrijire a sănătății — de aceea siguranța ei este esențială.

Maximizarea beneficiilor, minimizarea riscurilor

Siguranța medicamentelor înseamnă utilizarea lor corectă care protejează pacientul la fiecare administrare.

Multimorbiditate și polimedicație

65% dintre persoanele de 65 de ani sau mai mult și peste 80% dintre cei de 80+ ani au mai multe patologii (Barnett et al., 2012)

Aceștia se confruntă frecvent cu **polimedicația: 5 sau mai multe** medicamente/zi la **39%-47,4%** dintre persoanele 65+ (Gnjidic et al., 2018)

Hyperpolimedicația (10 sau mai multe medicamente/zi) apare la 4,5%-8,6% dintre cei 65+ (Gnjidic et al., 2018)

Date despre erori și urgențe

Date

- **12%** din vizitele la urgențe sunt **legate de medicamente**, **68% prevenibile** (*Zed et al., 2008*)

Oameni vârstnici:

- aproape **50% din erori** = uitarea administrării
- **21,6%** = dozare greșită (*Barber et al., 2009*)

Automedicația vs Autoadministrarea

p. 74 Pe perioada internării, instituția medico-sanitară asigură **TOTALMENTE** necesarul de medicamente și consumabile, fără ca pacientul să fie implicat sau condiționat să le procure.

ORDIN Nr. 1089/288 din 23-12-2024 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală

Obligația spitalului

Spitalul furnizează **integral** toate medicamentele necesare în internare.

Interdicție clară

Pacientul **NU poate fi solicitat sau forțat** să procure medicamente proprii.

Excepție controlată

Medicamentele proprii se pot folosi **DOAR cu aprobare medicală documentată.**

Autoadministrarea

Autoadministrarea medicamentelor în timpul spitalizării - utilizarea independentă a unui medicament propriu de către un pacient, inclusiv medicamentele care pot fi eliberate din farmacia instituției pentru utilizare independentă (de ex. antacidele).

Autoadministrarea medicamentelor se permite doar în cazul **când pacienții au fost informați și medicul este sigur că pacienții vor respecta toate regulile autoadministrării.**

Beneficiile Autoadministrării

Îngrijire centrată pe pacient

Crește satisfacția și plasează pacientul în centrul îngrijirii

Independență & auto-îngrijire

Pacienții gestionează singuri medicamentele în siguranță

Pregătire pentru externare

Învață regimul corect înainte de a pleca acasă

Reducerea erorilor medicale

Pacienții informați fac mai puține greșeli de medicație

Reinternări reduse

Aderența corectă scade vizitele de urgență și reinternările

Comunicare îmbunătățită

Raportează mai ușor simptome și efecte adverse

Neaderarea la Tratament - Cauze și Consecințe

Până la 29% dintre pacienți NU respectă corect regimul de medicamente (*Messina et al., 2015*)

Cauze frecvente

- Regimuri complexe
- Uitarea dozelor
- Efecte adverse
- Costuri ridicate
- Neîncredere în tratament

Consecințe clinice

- Agravarea bolii
- Spitalizări neplanificate
- Reacții adverse acumulate
- Creșterea costurilor
- Scăderea calității vieții

Rolul asistentei

- Educare și informare
- Monitorizare zilnică
- Raportare la medic
- Suport emoțional
- Documentare corectă

Când sunt administrate medicamentele proprii în spital?

Lipsă în spital

Unele medicamente nu sunt disponibile în farmacia spitalului sau nu sunt incluse în formularul terapeutic instituțional (FTTI).

Preferința pacientului

Pacientul este obișnuit cu un anumit brand și medicul consideră că schimbarea nu este indicată clinic în cazul concret.

Lipsa comunicării

Medicul nu cunoaște toate medicamentele pacientului sau pacientul nu informează personalul medical la momentul internării.

Le patient en auto-administration de ses médicaments en cours d'hospitalisation (PAAM)

Validé par le Collège le 21 juillet 2022

Mis à jour en janv. 2025

 MINISTERUL SĂNĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA Instituția Medico-Sanitară publică SPITALUL CLINIC REPUBLICAN „Timofei Moșneaga”	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ STANDARD privind gestionarea medicamentelor aduse de către pacient/rucele pacientului	Ediția: II Nr. de ex.: 01
	Cod: POS: MUM - 07	Revizia: 01 Nr. de ex.: 01 Exemplar nr.: 01

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ STANDARD PRIVIND GESTIONAREA MEDICAMENTELOR ADUSE DE CĂTRE PACIENT/RUDELE PACIENTULUI POS: MUM - 07

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1	2	3	4	5	
1.1.	Elaborat	Babcinețchi Victoria	CC Managementul și utilizarea medicamentelor	29.08.2025	<i>V. Prof</i>
1.2.	Verificat	Neronova Nadejda	Șef Secției de Management al Calității serviciilor medicale	29.08.2025	<i>N. Prof</i>
1.3.	Verificat	Melinteanu Elvira	Șef Serviciu Juridic	30.08.2025	<i>E. Prof</i>
1.4.	Verificat	Alexa Zinaida	Președintele Consiliului Calității	04.08.2025	<i>Z. Prof</i>
1.5.	Aprobat	Unecuța Andrei	Director interimar IMSP Spitalul Clinic Republican "Timofei Moșneaga"	09.08.2025	<i>A. Prof</i>

Criteria de eligibilitate pentru pacient

POATE autoadministra

- ✓ Pacient conștient și orientat
- ✓ Memorie și concentrare intactă
- ✓ Capabil să citească etichete
- ✓ Dexteritate manuală adecvată
- ✓ A înțeles instrucțiunile medicale
- ✓ Nu prezintă risc de supradozaj

NU poate autoadministra

- ✗ Stare confuzională / delir
- ✗ Deficit cognitiv semnificativ
- ✗ Risc de automedicație abuzivă
- ✗ Dificultăți de vedere severe
- ✗ Antecedente de tentativă de suicid
- ✗ Incapacitate fizică de administrare

Etapele principale

1

- Examinarea pacientului și decizia privind medicația necesară în cazul concret

2

- Identificarea situațiilor excepționale de administrare a medicamentelor proprii

3

- Informarea pacientului/rudelor acestuia

4

- Verificarea medicației aduse de pacient

5

- Recepționarea medicamentelor aduse de către bolnav

6

- Autoadministrarea medicamentelor

7

- Comunicarea în cadrul terapiei medicamentoase

8

- Înregistrarea și monitorizarea administrării medicamentelor aduse de pacient

Rolul Asistentei Medicale

Verifică termenul de valabilitate, integritatea ambalajului și denumirea comună internațională

Întreabă despre condițiile de păstrare (frigider, lumină, temperatură) — în special medicamente termolabile

NU acceptă medicamente fără ambalaj original sau cu etichetă deteriorată

Returnează rudelor medicamentele care nu pot fi autoadministrate de pacient

Completează Actul de predare-primire în 2 exemplare, semnat de pacient și asistenta șefă

Competența asistentei medicale este vitală — viața pacientului depinde de ea.

Situații care necesită intervenție imediată

⚠ Sunați imediat asistenta sau medicul dacă observați oricare dintre situațiile de mai jos!

Doză greșită

Ați luat mai mult sau mai puțin decât prescris

Medicament greșit

Ați administrat un medicament diferit de cel prescris

Reacție adversă

Amețeală, greață, erupție, dificultăți de respirație

Omitere

Ați uitat să luați o doză la ora prescrisă

Interacțiune

Ați luat alt medicament/supliment fără aprobare

Pierdere

Medicamentul s-a pierdut sau a fost deteriorat

Recepționarea medicamentelor

Medicamentele se recepționează

De la bolnavii, care **nu sunt capabili să-și autoadministreze** medicamente

Ce necesită păstrare în **condiții speciale**

Asistenta medicală completează **Actul de predare-primire** a medicamentelor în 2 exemplare, care va fi semnat de către pacient/rudele acestuia, și de asistenta medicală.

Medicamentele preluate se vor păstra în **cutii personalizate** cu indicarea datelor de identificare a pacientului și vor fi repartizate de către asistenta medicală.

La externare, se vor restituie medicamentele proprii rămase cu completarea actului de predare-primire în 2 exemplare, care va fi atașat în FMBS

Medicamentele aduse de către pacient

nu vor fi incluse în bonul de livrare personal

Să recepționează, păstrează și să eliberează de asistenta medicală

pot fi păstrate și administrate de sinestărilor de către pacient (autoadministrare sub supraveghere)

	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA Instituția Medico-Sanitară publică SPITALUL CLINIC REPUBLICAN „Timofei Moșneaga”	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ STANDARD privind gestionarea medicamentelor aduse de câtre pacient/rudele pacientului	Ediția: 01 Nr. de ex.: 01
		Cod: POS: MUM - 07	Revizia: 01 Nr. de ex.: 01 Exemplar nr.: 01

Anexa nr. 1

ACT
de predare-primire a medicamentelor
nr. ___ din „___” _____ 20__

Secția _____

Prezentul act este întocmit de către _____ în
calitate de asistent medical și de către _____ în
calitate de pacient.

Nr. d/o	Denumirea medicament	Primate la internare		Returnate la externare	
		Seria lotului	Cantitatea	Seria lotului	Cantitatea

Alte comentarii: _____
_____
_____

Data transmiterii medicamentelor de către pacient _____

Predat _____ Primit _____
(Nume, Prenume, Semnătura) (Nume, Prenume, Semnătura)

Data returnării medicamentelor pacientului _____

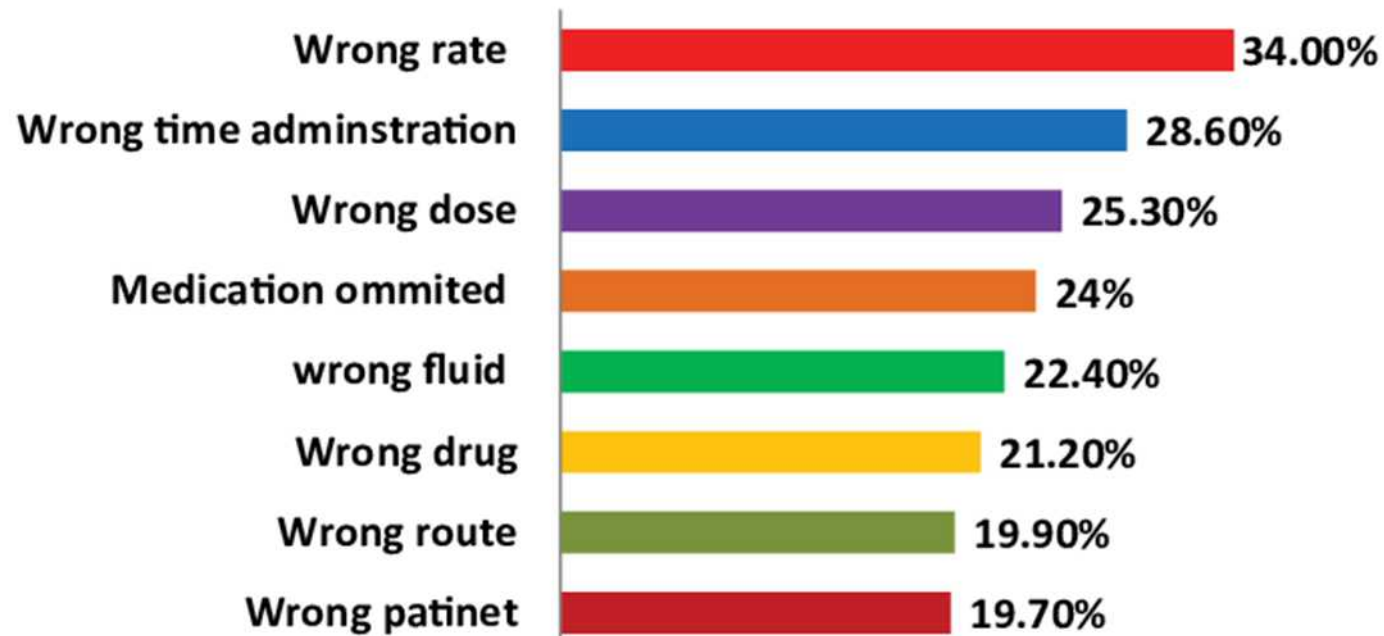
Predat _____ Primit _____
(Nume, Prenume, Semnătura) (Nume, Prenume, Semnătura)

9

Importanța asistentei medicale

Competența asistentei medicale este foarte importantă, deoarece viața unui pacient depinde de ea.

Nursing Errors

Reguli importante

Doza nu se modifică

Medicamente nu se combină fără acord

Păstrează medicamentele corect

Practică sigură de medicație

Regula celor 6C

a administrării sigure a medicamentelor

1. Pacientul corect

- Cereți pacientului să își spună numele și prenumele.
- Comanda corespunde pacientului?

2. Medicamentul corect

- Eticheta medicamentului corespunde comenzii?
- Fiți atenți cu medicamente similare ca denumire și ambalaj
(*sound-alike / look-alike*).

3. Doza corectă

- Doza prescrisă se potrivește cu comanda?
- Tabletele sunt jumătăți, comprimate întregi sau multiple?

4. Ora de administrare corectă

- Timpul de administrare corespunde comenzii?
- Înainte de a administra un medicament cu oră fixă de administrare, asigurați-vă că a trecut intervalul de timp specificat.

5. Calea de administrare corectă

- Calea de administrare corespunde comenzii?
- Medicamentul poate fi zdrobit sau amestecat în alte substanțe?

6. Consemnarea imediată corectă

- Consemnați administrarea medicamentului imediat după îndeplinirea sarcinii.

Medicamentele Pacientului: Control, Siguranță, Responsabilitate

Monitorizare Atentă

Administrare Corectă

Implicație Pacientului